

Interne memo

Organisatieonderdeel Landelijk Overleg Operationeel
Specialisten B / kwartiermakers
TOOI Nederland

Behandeld door 5.1.2.e
Functie Operationeel Specialist B
TOOI Den Haag
Telefoon 0 5.1.2.e
E mail 5.1.2.e@politie.nl
Datum 11 januari 2016
Bijlage(n) 0
Pagina 1/6

Aan
Werkgroep wet- en regelgeving TOOI

laa

Landelijk Overleg Hoofden Inwinning (LOHI)

Onderwerp **Wet- en regelgeving uitvoering taken Teams Openbare Orde Inlichtingen**
Ten behoeve van Leden Landelijk Overleg Hoofden Inwinning (LOHI)

Geachte leden van het LOHI,

Essentie:

Momenteel wordt het proces rond het juridisch borgen van de taakstelling en taakuitvoering van de Teams OOI in Nederland strategisch geherorienteerd. Om dat proces te ondersteunen is vanuit het kwartiermakersoverleg TOOI Nederland een notitie aan uw werkgroep aangeboden met aanbevelingen tot aanpassing en wijziging van de bestaande handleiding informatie inwinning openbare orde. Tijdens een oriënterend gesprek op het ministerie van Veiligheid en Justitie is geadviseerd een werkgroep te formeren binnen de politie die inventariseert en adviseert over ten behoeve van de taakstelling van TOOI in regelgeving vast te leggen zaken. Vanuit het Ministerie werd aangegeven dat er bereidheid is om zitting te hebben in die werkgroep. Onder de kwartiermakers TOOI is geïnventariseerd welke zaken geborgd zouden moeten worden. In deze notitie is middels casuïstiek de input van de Teams OOI weergegeven met daarbij de hiaten cq adviezen ter verbetering in de huidige relevante wet- en regelgeving.

Doel:

Het formeren van een werkgroep vanuit Politie Nederland (in elk geval met vertegenwoordiging van TOOI en LOHI) die samen met medewerkers van het Ministerie van Veiligheid en Justitie voorstellen tot wijziging in bestaande wet- en regelgeving kunnen formuleren ten behoeve van een juridisch juiste uitvoering van de taken van de Teams OOI van Politie Nederland.

Orientatie:

In reactie op de inventarisatie onder de kwartiermakers Teams OOI zijn vanuit TOOI Amsterdam, Limburg en Den Haag de volgende zaken naar voren gekomen waarvan juridische verankering gewenst zou zijn, *naast de zaken die reeds in de voorgaande notitie benoemd zijn*:

Alle onderstaande zaken hebben betrekking op het bereiken van het doel voortvloeiend uit artikel 10 lid 1 onder c van de Wet Politiegegevens, namelijk het verkrijgen van inzicht in de betrokkenheid van (groepen van) personen bij (mogelijke) ernstige verstoringen van de openbare orde. Waarbij opgemerkt dient te worden dat de taak van de Teams OOI voortvloeit uit artikel 3 van de Politiewet met betrekking tot de handhaving van de openbare orde en niet ten behoeve van opsporing van strafbare feiten. Derhalve kan geen gebruik worden gemaakt van de huidige regelgeving die dient voor die opsporing(staak).

- A – reikwijdte observeren.
- B – in kunnen winnen bij, maar ook af kunnen schermen identiteit, houder van (persoons)gegevens.
- C – op kunnen vragen cq vorderen, maar ook af kunnen schermen identiteit houder, van identificerende persoonsgegevens.
- D – informatie inwinning via internet en social media
- E – afschermen identiteit en identificerende gegevens bron
- F – rol bevoegd gezag en reikwijdte (registreren en verstrekken) politiegegevens
- G – de Wet Maatregelen Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast (MBVEO)
- H – toezicht en controle op gebruik door TOOI verstrekte gegevens

Ad A – de huidige handleiding spreekt over het observeren van personen ten behoeve van de RID (TOOI) taak, maar dat dit niet stelselmatig mag. Teneinde inzicht te krijgen in betrokkenheid van personen bij groepen die een ernstige bedreiging van de openbare orde kunnen vormen is het efficiënter en effectiever wanneer die observatie ook naast evenementen en manifestaties zelf, en in een ruime tijdspanne plaats kan vinden. Het is daarbij onvermijdelijk dat er zicht wordt verkregen op in elk geval een deel van de persoonlijke levenssfeer van betrokken personen. Het verdient aanbeveling dat daar waar de taakuitvoering van de Teams OOI een inbreuk op de privacy of persoonlijke levenssfeer van personen maakt, in regels of een toelichting nader wordt omschreven onder welke voorwaarden dat kan en mag.

Ad B – Teneinde meer informatie over betrokken personen in te kunnen winnen, of meer duiding te kunnen geven over reeds ingewonnen informatie over die personen, is het gewenst dat over die personen navraag kan worden gedaan bij instanties die hoogstwaarschijnlijk over informatie beschikken. Maar waarbij na het verkrijgen van die informatie de identiteit van die bron kan worden afgeschermd.

5.1.2.d
- [Redacted text block]

Het Besluit Politiegegevens sluit een samenwerkingsverband zoals bedoeld in artikel 20 Wet Politiegegevens uit, maar er bestaat ook geen mogelijkheid om gegevens op te vragen en af te schermen zoals omschreven in artikel 17 van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

Ad C – Teneinde de identiteit van personen vast te kunnen stellen waar informatie over is ingewonnen met betrekking tot hun (mogelijke) betrokkenheid bij ernstige openbare orde verstoringen is het gewenst dat over die personen gegevens op kunnen worden gevraagd bij instanties die verondersteld worden die gegevens te hebben geregistreerd.

- 5.1.2.d [Redacted text block]

*Waar de regelgeving rond de Basisregistratie Personen spreekt over de gehele taak van de politie in artikel 3 van de Politiewet, spreekt het paspoort uitvoeringsbesluit slechts over de opsporingstaak van de politie.
Het opvragen van bovengenoemde gegevens bij telecomproviders is slechts geregeld ten behoeve van de opsporing.*

Ad D – Door (groepen van) personen die (mogelijk) betrokken zijn bij ernstige openbare orde verstoringen wordt veel en/of vaak onderling gecommuniceerd via internet en/of social media. Teneinde inzicht te krijgen in de samenstelling van die groepen en/of betrokkenheid bij (mogelijke) ernstige verstoringen van de openbare orde is het gewenst dat stelselmatig informatie kan worden ingewonnen door de Teams OOI door onderzoek te doen op internet en social media.

- 5.1.2.d [Redacted text block]

De huidige wet- en regelgeving voorziet niet in regels met betrekking tot het gebruik van- en communiceren middels internet en social media door de politie.

- Niet voor wat betreft de opsporings- maar ook niet voor wat betreft de handhavingstaak van de politie.¹
- De Arrondissementsrechtbank Den Haag heeft in haar uitspraak in het zogenaamde Context onderzoek een indicatie gegeven van de reikwijdte van het stelselmatig inwinnen van informatie op internet.²
- De bepalingen van de gemeentewet zouden zo geïnterpreteerd kunnen worden dat de burgemeester maatregelen ten opzichte van een internet service provider kan bevelen.³

¹ Oerlemans J.J. Koops B.J. *Surveilleren en opsporen in een internetomgeving* Justitiële verkenningen, jrg. 38, nr. 5, 2012

² ECLI:NL:RBDHA:2015:14365 <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBDHA:2015:14365>

³ Vols S. Oktober 2010 *Virtuele Handhaving van de Openbare Orde* www.openbareorde.nl/wp-content/uploads/.../Scriptie_S.Vols_.pdf

Ad E – Het verdient aanbeveling om te overwegen regels op te stellen die een betere afscherming bieden van de identiteit van informanten van de Teams OOI, of andere personen of instanties die gegevens aan TOOI verstrekken.

- 5.1.2 d

Vergelijkbaar met artikel 17 Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en de daaruit voortvloeiende bepalingen in de Wet Basisregistratie Personen en Paspoort Uitvoeringsbesluit.

Ad F – Ten behoeve van de taak van de Teams Criminele Inlichtingen en de rol van het bevoegd gezag daarbij in het registreren en verstrekken van politiegegevens zijn die regels in een afzonderlijke Memorie van Toelichting bij de Wet Politiegegevens nader toegelicht. Het verdient aanbeveling dat een soortgelijke toelichting ook wordt omschreven, of dat nadere afspraken met betrekking tot het werkproces worden gemaakt, ten behoeve van de taak van de Teams Openbare Orde Inlichtingen met betrekking tot het registreren en verstrekken van door hen geregistreerde politiegegevens.

- Bijvoorbeeld met betrekking tot de reikwijdte van artikel 10 lid 1 onder c van de Wet Politiegegevens om gegevens wel of niet te kunnen registreren.
- Bijvoorbeeld met betrekking tot het verstrekken van politiegegevens aan derden of aan politie in het buitenland.

Ad G - De Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast en de daarbij opgemaakte Handreiking beschrijven een taak van de RID (Teams OOI) die voor een groot deel bij de Afdeling Regionale Informatie van de Dienst Regionale Informatie van de afzonderlijke eenheden van de Nationale Politie is belegd. Daarnaast worden er regels en een werkproces beschreven met betrekking tot het registreren en verstrekken van persoons- cq politiegegevens die conflicteren met enerzijds de taak van de Teams OOI en anderzijds met de Wet Politiegegevens. De Wet MBVEO biedt de bevoegdheid aan zowel de Burgemeester als de Officier van Justitie om maatregelen te treffen en/of verboden op te leggen op basis van aan hen verstrekte (politie)gegevens. De omschreven werkwijze biedt daarbij onvoldoende mogelijkheden om de identiteit van de informant af te kunnen schermen. (Zie onder E en Ad E)

Ad H – Op basis van de bepalingen en afspraken voortvloeiend uit het werkingsdocument⁴ informatieorganisatie van de Nationale Politie wordt informatie door de Teams OOI verstrekt (ter beschikking gesteld) van diverse belanghebbenden binnen en buiten de politieorganisatie. Het verdient aanbeveling dat nadere bepalingen worden opgesteld en afspraken worden gemaakt om beter toezicht en controle te kunnen houden op gebruik van de door TOOI verstrekte informatie en naleving van de geheimhouding daarvan.

Relevante wet- en regelgeving, jurisprudentie en documentatie (bronvermelding literatuurlijst):

Algemeen:

⁴ 5.1.2 e 21 mei 2014 Werkingsdocument Informatieorganisatie

- Politiewet 2012
- Gemeentewet
- Wet Politiegegevens
- 5.1.2.e . 28 januari 2000 *Handleiding Inwinning Openbare Orde* Brief aan Tweede Kamer EA20001U52832
- Besluit Verplichte Politiegegevens
- Memorie van Toelichting Rol OvJ bij Wet Politiegegevens
- Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
- Wetboek van Strafvordering
- Paspootwet
- Wet Basisregistratie Personen
- Wet Maatregelen Bestrijding Voetvalvandalisme en Ernstige Overlast (MBVEO)
- Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties *Handreiking Wet Maatregelen Bestrijding Voetbalvandalisme en Ernstige Overlast* Den Haag Augustus 2010
- Ad A
 - Handleiding Informatie Inwinning Openbare Orde
 - Artikel 126g Wetboek van Strafvordering
- Ad B
 - Artikel 126n Wetboek van Strafvordering
 - Artikel 17 Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
- Ad C
 - Artikel 4a lid 6 Paspootwet
 - Artikel 73 Paspoot Uivoeringsregeling
 - Artikel 3 Wet Basisregistratie Personen
 - Autorisatiebesluit Basisregistratie Personen
 - Artikel 127 Wegenverkeerswet 1994
 - Artikel 126nb Wetboek van Strafvordering
- Ad D
 - Artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)
 - Artikel 126j Wetboek van Strafvordering
 - Artikel 172 ev Gemeentewet
 - ECLI:NL:RBDHA:2015:14365
<http://deepink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBDHA:2015:14365>
 - Oerlemans J.J. Koops B.J. *Surveilleren en opsporen in een internetomgeving* Justitiële verkenningen, jrg. 38, nr. 5, 2012
 - Vols S. Oktober 2010 *Virtuele Handhaving van de Openbare Orde*
www.openbareorde.nl/wp-content/uploads/.../Scriptie_S.Vols_.pdf
 - Lestrade C.J.J. *Jihadisme op Social Media* Mei 2015
- Ad E
 - Artikel 25 en 27 Wet Politiegegevens
 - Artikel 10 Wet Openbaarheid van Bestuur
 - Artikel 17 Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
 - Artikel 154a, 172, 172a, 172b, 175 en 176a Gemeentewet
 - Bladzijde 27, 47, 50, 52, 53, 54, 55 Handreiking Wet MBVEO
- Ad F
 - Artikel 17 en 24 van de Wet Politiegegevens
 - Artikel 19 en 20 van de Wet Politiegegevens
 - Artikel Besluit Politiegegevens (uitzondering art 9 en 10 info in art 20 Wpg)
 - Artikel 5 lid 1 onder a en lid 6 van het Besluit Politiegegevens
- Ad G
 - Wet (MBVEO)
 - Handreiking Wet MBVEO

Ad H

- Artikel 7 Wet Politiegegevens
- 5.1.2.e 5.1.2.e 21 mei 2014 Werkingsdocument Informatieorganisatie

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Operationeel Specialist B TOOI Den Haag

Mede namens

5.1.2.e

Operationeel Specialist B TOOI Amsterdam

5.1.2.e

Operationeel Specialist A TOOI Limburg